

KOMMUNSTYRELSEN

Inkom: 2020-05-11

Dnr **00131/2020-007**

Lekmannarevisorn
i Arvidsjaur Kommunföretag AB,
Arvidsjaur kommun

2020-04-17

Till årsstämman i Arvidsjaur Kommunföretag AB
organisationsnummer 556648-3839

Till fullmäktige i Arvidsjaur kommun

Granskningsrapport för år 2019

Jag, av fullmäktige i Arvidsjaur kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Arvidsjaur Kommunföretag AB:s verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorerna ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av årsstämman fastställda ägardirektiv.

Jag har översiktligt granskat följsamheten till ägarens styrande dokument och om bolagets verksamhet bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll.

I min översiktliga granskning av bolagets verksamhet har det inte framkommit några väsentliga brister men jag har noterat avvikelser inom bolagets styrning av ekonomi och den interna kontrollen. Jag bedömer att verksamheten i stort bedrivs på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Jag bedömer bolagets interna kontroll som inte fullt tillräcklig.

Jag åberopar bifogad redogörelse.

Arvidsjaur 2020-04-17

signerad via mail 2020-04-20 kl. 20.01

Lars Holmkvist

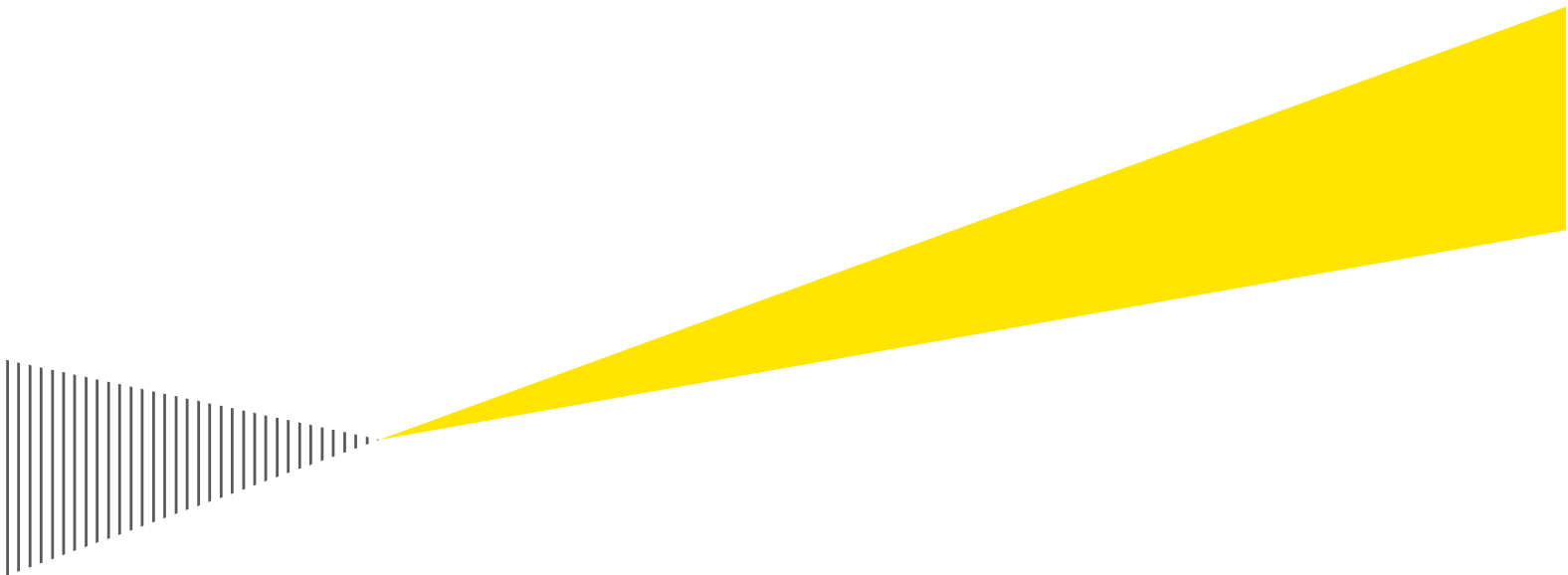
Lekmannarevisor

Bilaga:

Granskningsredogörelse, Grundläggande granskning 2019 Arvidsjaur Kommunföretag AB

Arvidsjaur Kommunföretag AB

Grundläggande granskning 2019

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund och syfte.....	3
2.2. Syfte, revisionsfrågor och avgränsning.....	3
2.3. Revisionskriterier.....	3
2.4. Genomförande	4
3. Kommunens styrmodell.....	5
4. Granskningsresultat	6
4.1. Bolagets styrning av verksamhet och ekonomi.....	6
4.2. Bolagets uppföljning av verksamhet och ekonomi	7
4.3. Bolagets arbete med intern kontroll	7
5. Sammanfattande bedömning	8
Bilaga 1: Källförteckning	10

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av lekmannarevisorn i Arvidsjaur Kommunföretag AB översiktligt granskat styrelsen i syfte att bedöma måluppfyllelsen samt om styrelsen har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

I vår översiktliga granskning av bolagets verksamhet har det inte framkommit några väsentliga brister i styrelsens måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi samt styrning och kontroll av verksamheten. Vi har dock hittat brister i styrelsens styrning av ekonomi, varav vi bedömer att den inte är tillräcklig. Vidare bedömer vi att styrelsen behöver utveckla sin rapportering av utförda kontroller i interkontrollplanen.

För vår sammanfattande bedömning, se avsnitt 5.

2. Inledning

2.1. Bakgrund och syfte

Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de lekmanarevisorer som utsetts i företag enligt kommunallagens 10 kap. 2–6 §§, även verksamheten i de juridiska personerna.

Lekmanarevisorn ska, enligt aktiebolagslagens 10 kap. 3 § granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen skall utgå från god revisionsred. Enligt God revisionsred 2018 ska den grundläggande granskningen innehålla:

- ▶ Granskning av måluppfyllelse.
- ▶ Granskning av styrning och intern kontroll.

Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionsred, samt risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2019.

2.2. Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionsred. Den grundläggande granskningen syftar till att besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Har styrelsen en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi?
- ▶ Har styrelsen en tillräcklig kontroll över verksamhet och ekonomi?
- ▶ När styrelsen måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?

Granskningen avser Arvidsjaur Kommunföretag AB. I tid avgränsas granskningen huvudsakligen till verksamhetsår 2019.

2.3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen
- ▶ Aktiebolagslagen
- ▶ God revisionsred 2018
- ▶ Relevanta kommunspezifika styrdokument tex;

- ▶ Bolagsordning för respektive bolag
- ▶ Ägardirektiv för respektive bolag
- ▶ Kommunfullmäktiges reglemente för intern kontroll
- ▶ Regler för verksamhets- och ekonomistyrning

2.4. Genomförande

Granskningen har genomförts genom dokumentgranskning (protokoll samt tillhörande handlingar) samt kompletterande intervju med VD för Arvidsjaur's Kommunföretag AB.

3. Kommunens styrmodell

Kommunfullmäktige har fastställt den nuvarande styrmodellen i "Reglemente för verksamhets/ekonomistyrning" under år 2017. Styrmodellen ger en yttre ram för styrningen som gäller för styrelser, nämnder och bolag i Arvidsjaur kommunkoncern. Inom denna ram fastställer respektive styrelse och nämnder egna regler för styrning och uppföljning av mål och resurser.

Det praktiska målarbetet för bolagen enligt styrmodellen kan delas in i 3 nivåer:

- ▶ *Nivå 1:* Kommunfullmäktige antar övergripande mål som gäller hela kommunkoncernen. De övergripande målen gäller för mandatperioden med ett års förskjutning.
- ▶ *Nivå 2:* Varje övergripande mål ska brytas ned till 3–6 mål för den egna styrelsen. Styrelsens mål följs upp av fullmäktige.
- ▶ *Nivå 3:* Styrelsens mål ska i sin tur brytas ned till verksamhetsnära aktiviteter som ansvarig styrelse följer upp. Hur aktiviteterna ska tas fram bestämmer styrelse i samarbete med den egna förvaltningsorganisationen. Varje aktivitet ska ha en fastställd indikator som mäter och kan ge svar om aktiviteten utförts och till vilken grad respektive mål uppnåtts. Målformuleringar med aktiviteter sammanställs i Mål- och resursplan.

Bolagsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt fullmäktiges övergripande mål, fastställd budgetram och lagstiftning. Bolagen ska rapportera sin uppföljning av ekonomi och mål i en delårsrapport för perioden januari – augusti samt i årsredovisningen. Efter andra tertialet ska Arvidsjaur Kommunföretag AB (AKAB) lämna en delårsrapport för AKAB och dess dotterbolag.

För att säkerställa att styrelse arbetar efter fullmäktiges mål och inriktningar på ett ändamålsenligt sätt har fullmäktige år 2015 fastställt "Reglemente för intern kontroll". Vidare ska reglementet säkerställa en tillförlitlig rapportering av verksamhet och ekonomi.

Enligt reglementet har kommunstyrelsen det övergripande ansvaret för att det ska finnas en god intern kontroll. De ska säkerställa att det finns en organisation för intern kontroll i kommunen. Bolagsstyrelsen ska varje år anta en internkontrollplan för säkring av bolagets ledning och styrning. En skriftlig risk- och väsentlighetsanalys ska ligga till grund för internkontrollplanen.

Internkontrollplanen bör enligt reglementet minst innehålla:

- ▶ Genomförd riskbedömning
- ▶ Valda kontrollmål
- ▶ Vem som ansvarar för att utföra uppföljning och rapportering
- ▶ Till vem uppföljningen ska rapporteras
- ▶ När rapportering ska ske

Resultatet från internkontrollplanen ska rapporteras till kommunstyrelsen och kommunrevisorerna i samband med delårsrapporten respektive årsredovisningen. Kommunstyrelsen upprättar efter årets slut en sammanfattande rapport av nämndernas/styrelse uppföljning av intern kontroll. Bolagsstyrelsens ansvar preciseras ytterligare i bolagets ägardirektiv.

4. Granskningsresultat

4.1. Bolagets styrning av verksamhet och ekonomi

4.1.1. Iakttagelser

Styrning av verksamheten

I maj 2019 har AKABs styrelse beslutat att fortsätta med samma mål som föregående år i väntan på fullmäktiges beslut om mål för mandatperiod 2019-2022. Beslutet innebär att de mål som antagits av styrelsen i mars 2018 fortsätter att gälla:

- ▶ *Fullmäktiges mål:* Engagerade och nöjda medborgare/kunder.
AKAB:s mål: Öppna bolagsstämmor.
- ▶ *Fullmäktiges mål:* Långsiktig hållbar utveckling.
AKAB:s första mål: Alla bolag medverkar till god ekonomi.
AKAB:s andra mål: Minimera kommunalt driftstöd.
- ▶ *Fullmäktiges mål:* God ekonomisk utveckling.
AKAB:s första mål: Kommunkoncernperspektiv.
AKAB:s andra mål: Minst 3 samarbetsprojekt i bolagskoncernen.
- ▶ *Fullmäktiges mål:* Attraktiv arbetsgivare.
AKAB:s mål: Kommunen är normgivande för bolagen.

Styrelsen i AKAB har inte behandlat någon mål- och resursplan för 2019 eller några indikatorer och mått för att mäta måluppfyllelsen. Enligt fullmäktiges reglemente för verksamhet- och ekonomistyrning ska styrelsen årligen anta mål, indikatorer och aktiviteter i en Mål- och resursplan.

Bolagsstämman har i april 2017 antagit bolagsordning och ägardirektiv. I ägardirektiv har bolaget följande verksamhetsmål.

- ▶ Bolaget skall utöva kommunens styrfunktion över dotterföretagen i de avseenden som följer av lag och utfärdade ägar- och i förekommande fall, övriga särskilda direktiv.

Enligt ägardirektiv ska styrelsen årligen fastställa arbetsordning för styrelsen och VD-instruktion. AKAB:s styrelse har fastställt både arbetsordning och VD-instruktion i maj 2019.

Styrning av ekonomin

AKAB:s styrelse har enligt ägardirektiv i uppgift att fastställa ekonomiska mål för dotterbolag inom koncernen. De ekonomiska mål (avkastningskrav och soliditetsmål) som styrelsen fastställt i januari 2017 för respektive dotterbolag gäller för perioden 2017 – 2019.

I mars 2020 har AKABs styrelse fastställt nya ekonomiska mål för dotterbolagen. Enligt beslut börjar nya ekonomiska mål gälla först år 2021, vilket innebär att dotterbolag saknar fastställda ekonomiska mål för år 2020.

Enligt VD för AKAB gäller de fastställda ekonomiska målen från 2017 tills nya mål tagits fram. Eftersom nya mål tagits fram efter dotterbolag gjort budget för 2020 baserat på gamla målen, beslutade styrelsen att målen ska börja gälla först år 2021.

I maj 2018 har styrelsen beslutat att anta budget 2019 och långtidsplan 2019-2021. I protokoll framgår att dotterbolagen vid tillfället ännu inte lämnat in kompletta uppgifter och målsättningen är att ha en sammanställd budget i juni. I vår protokollgranskning kan vi inte se att styrelsen har antagit en uppdaterad budget vid något senare tillfälle.

4.2. Bolagets uppföljning av verksamhet och ekonomi

4.2.1. Iakttagelser

Uppföljning av verksamhet

Enligt reglemente för verksamhet och ekonomistyrning ska AKAB i delårsrapporten rapportera verksamhetens måluppfyllelse. I AKAB:s delårsredovisning per augusti 2019 rapporteras i förvaltningsberättelsen att AKAB i enlighet med ägardirektiv har utövat kommunens styrfunktion över dotterbolag.

I AKAB:s årsredovisning 2019 bedömer styrelsen att målet i ägardirektivet är uppfyllt.

Varken delårsrapport eller årsredovisning innehåller information om måluppfyllelse för antagna mål utifrån fullmäktiges övergripande mål.

Uppföljning av ekonomi

AKAB:s delårsredovisning per augusti 2019 innehåller en förvaltningsberättelse, resultaträkning och balansräkning. Enligt reglemente för verksamhets och ekonomistyrning ska den även innehålla en prognos över utfallet för räkenskapsåret.

AKAB:s ekonomiska resultat för 2019 är enligt årsredovisningen ett negativt utfall på – 41 tkr. Koncernresultatet är ett positivt utfall på 5 854 tkr.

4.3. Bolagets arbete med intern kontroll

4.3.1. Iakttagelser

Styrelsen har i september 2019 antagit en internkontrollplan. Riskanalysen i internkontrollplanen beskriver att det område som är väsentligt att kontrollera, är bolagets utbetalningar. Det ska enligt planen ske genom kontroll av samtliga fakturor. Utsedda kontrollanter är VD och ordförande.

Internkontrollplan innehåller två kontroller av dotterbolagens verksamhet. En kontroll av dotterbolagens tydlighet i protokoll och en kontroll av de ekonomiska målen.

Enligt AKABs VD har samtliga fakturor kontrollerats och dotterbolagens tydlighet i protokoll har diskuterats i arbetet med att ta fram nya ägardirektiv. Vi kan däremot inte via bolagets protokoll se att styrelsen har erhållit någon uppföljning av utförda kontroller i internkontrollplanen.

5. Sammanfattande bedömning

I vår översiktliga granskning av bolagets verksamhet har det inte framkommit några väsentliga brister i styrelsens måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi samt styrning och kontroll av verksamheten. Vi har dock hittat brister i styrelsens styrning av ekonomi, varav vi bedömer att den inte är tillräcklig. Vidare bedömer vi att styrelsen behöver utveckla sin rapportering av utförda kontroller i interkontrollplanen.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Revisionsfråga	Bedömning
Har styrelsen en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi?	<p>Vi bedömer att styrelsen i stort har säkerställt en tillräcklig styrning av verksamhet.</p> <p>Styrelsen har i allt väsentligt följt ägardirektiv och reglemente för verksamhet och ekonomistyrning. Vi har i dock noterat följande avvikelser i vår granskning. Styrelsen har antagit mål men inte sammanställt dem i en Mål- och resursplan med mätbara indikatorer.</p> <p>Vi bedömer att styrelsen inte säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomi.</p> <p>Antagen budget för 2019 baseras inte på kompletta uppgifter från dotterbolagen. Vidare så har inte styrelsen fastställt ekonomiska mål för dotterbolagen inför 2020.</p>
När styrelsen måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?	<p>Vi bedömer att styrelsen nått en tillräcklig måluppfyllelse för ekonomi då koncernen redovisar ett positivt ekonomiskt resultat för året.</p> <p>Vi kan inte bedöma måluppfyllelsen för verksamhet då målsättningarna inte utvärderats av styrelsen.</p> <p>Avslutningsvis kan vi konstatera att styrelsen själv bedömer ägardirektivets målsättning (styrfunktion över dotterbolagen) som uppfylld. Motivering till styrelsens bedömning saknas. Vi har noterat att styrelsen inte fastställt koncernbudget men i övrigt har det inte framkommit något i granskningen som tyder på att målet inte kan bedömas som uppfyllt.</p>
Har styrelsen en tillräcklig kontroll över verksamhet och ekonomi?	<p>Vi bedömer att styrelsen delvis har säkerställt en tillräcklig kontroll över verksamhet och ekonomi.</p> <p>Rapportering av verksamhet och ekonomi sker i stort enligt reglemente. Vi noterar dock att delårsredovisning saknar helårsprognos för det ekonomiska utfallet.</p> <p>Styrelsen har inte fått uppföljning av utförda kontroller i internkontrollplanen, vilket enligt reglemente för intern kontroll ska rapporteras i samband med delårs- och årsredovisning.</p>

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi Arvidsjaur kommunföretag AB att:

- ▶ I delårsredovisningen upprätta en prognos för det ekonomiska utfallet för räkenskapsåret.
- ▶ Anta mätbara indikatorer för verksamhetsmål och upprätta en samlad mål- och resursplan.
- ▶ Rapportera resultatet av utförda kontroller i internkontrollplanen enligt reglemente.

Arvidsjaur den 1 april 2020

David Larsson
Revisionskonsult, EY

Linda Marklund
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

Bilaga 1: Källförteckning

Dokument:

- ▶ Reglemente för verksamhets- och ekonomistyrning
- ▶ Mål- och resursplan 2019–2021
- ▶ Reglemente för intern kontroll
- ▶ Ägardirektiv Arvidsjaurs Kommunföretag AB
- ▶ Delårsredovisning 2019
- ▶ Årsredovisning 2019
- ▶ Styrelseprotokoll 2018-2020
- ▶ Internkontrollplan 2019
- ▶ Budget AKAB 2019
- ▶ Långtidsplan 2019-2021
- ▶ Bolagsordning Arvidsjaurs Kommunföretag AB

Intervjuade funktioner:

- ▶ VD för Arvidsjaurs Kommunföretag AB.